

Volgens Menno ter Braak was *Nora* een van Henrik Ibsens meest tijdloze toneelstukken. Omdat het

stuk volgens hem beslist níet is wat iedereen (ook toen) er almaar hardnekkig in blijft zien: een 'paskwillig feministische' tekst. Het stuk uit 1879 handelt over de jonge Nora die zich in haar huwelijk chantabel heeft gemaakt middels een riskante lening en valsheid in geschrifte. Als alles uitkomt en haar man, de advocaat Helmer, haar de huid vol scheldt, loopt ze weg. Ter Braak formuleerde de tijdloosheid in 1938 aldus: 'De kern van het conflict tussen de door en door maatschappelijk, onpersoonlijk levende Helmer en de haast bij toeval (door een faux pas) tot persoonlijk leven ontwakende Nora, is nog altijd helder, ook al zou men er veel van Ibsens coulissen bij kunnen missen.'

Die coulissen zijn in de voorstelling van *Nora*, waarmee regisseur Thibaud Delpeut bij Toneelgroep Amsterdam debuteert in de grote zaal, afwezig. In de scenografie van Roel van Berckelaer rest nog slechts een bank die herinnert aan een leven op stand. De 'speelzaal' op het podium is kaal. Het spel is een gewaagd jongleren met maskers, of beter: met de spanning tussen het sociale masker van de aanpassing en de angst voor de ontmaskering en wat er dan aan drijven vrij komt. In de samenwerking tussen regisseur Delpeut en Halina Reijn die Nora speelt is naar iets gezocht wat razend riskant is: de spanning tonen tussen maskerade en démasqué. Maar dan wel: achter elkaar gemonteerd. Niet als een moerassig *durcheinander*. Dat is hard werken. En dát harde werk mag je niet zien. Want dan wordt het virtuoos tsjonge-tsjonge-toneel. Wat Reijn hier laat zien is groots en voor de toeschouwer gelukkigmakend omdat het zo gevaarlijk is, randje emotionele oersoep maar nooit eroverheen. Er zit een stilzwijgende afspraak met het publiek onder: mensen, hoe dit afloopt weten we, namelijk níet goed, wij zijn echter niet primair geïnteresseerd in de *afloop* maar in het *verloop*. Zo'n spanningscomplex bij mekaar acteren kan iemand niet alleen. Reijn heeft een goeie tegenspeler gekregen in Thomas Ryckewaert, die Nora's man Helmer speelt, in de woorden van Ter Braak 'een conventionele, au fond bange en steeds phraserende man'. Ook Ryckewaert schakelt van de ene spanning naar de andere, ook hij prakt de gevoelsstromen niet door elkaar. Als hij koosnaampjes produceert die bij die gelegenheid werden getoond waren beelden uit Afrika, waarop zwarte mensen min of meer ontspannen poseerden in hun gewone kledij, op het strand, met een kind, enzovoort. Zij waren op de foto's echter zó donker, en het licht om hen heen was dermate hel, dat in hun zwarte figuur de details vrijwel verdwenen en ze bijna tot een tweedimensionaal vlak in een landschap werden. Alsof ze er waren uitgeknipt.